

15.10.2020

VN/22006/2020

**Yritysten määräaikaiseen kustannustukeen ehdotettavat muutokset
(Hallituksen esitys yritysten määräaikaisesta kustannustuesta (508/2020) annetun lain muuttamisesta)**

Valmistelussa olevat lakimuutokset, joihin pyydetään sidosryhmien näkemyksiä:

1. Tukijakson ajankohta

- Kustannustuki I tukikausi oli 1.4.2020-31.5.2020.
- **Ehdotus: Kustannustuki II tukikausi olisi jatkoa edelliselle tukikaudelle ja se pyritään ajoittamaan aikakaudelle, jolloin yritysten tuen tarve on suurin COVID19-pandemian aiheuttaman liikevaihdon laskun vuoksi ja tuen määrityksessä tarvittavat yritysten liikevaihtotiedot ovat käytettävissä.**
- Ehdotuksen perustelu: Koronakriisiin liittyvät rajoitustoimet ja viranomaisuositukset ovat vaikuttaneet eri yrityksiin COVID19-pandemian eri vaiheissa. Kesän aikana toimet ovat vaikuttaneet erityisesti tapahtuma-alan toimintaedellytyksiin. Syyskuun jälkeen voimakkaasti noussut koronavirustartuntojen määrä ja niihin liittyvät viranomaisten toimet sekä kuluttajien muuttunut toiminta ovat vaikuttaneet yritysten normaaleihin toimintaedellytyksiin negatiivisesti. Syksyn rajoitustoimet vaikuttavat erityisesti matkailu- ja ravintoalan sekä tapahtumatuotannon aloilla toimivien yritysten ansaintamahdollisuuksiin.
- **Kysymys: Minkä kuukausien aikana edustamanne alan liiketoiminta on kärsinyt eniten 1.6.2020 jälkeen ja kuinka paljon verrattuna vastaavaan ajankohtaan 2019?**

2. Liikevaihdon vertailuajankohta

- Kustannustuki I vertailujakso oli 1.3.2019-30.6.2019. Uusien yritysten osalta (1.3.2019 ja sen jälkeen perustetut yritykset) liikevaihdon vertailujakso oli 1.1.2020-28.2.2020.
- **Ehdotus: kustannustuki II vertailujakso olisi tukikautta vastaava ajankohta 2019, ja 1.5.2019 tai sen jälkeen perustetuille yrityksille vertailujakso olisi 1.1.-28.2.2020.**
- Ehdotuksen perustelu: Kustannustuki II tukikausi alkaisi aikaisintaan 1.6.2020 ja vastaavasti liikevaihdon vertailukausi alkaisi vastaavasti aikaisintaan 1.6.2019. Uusien yritysten määritelmää säädettäisiin kustannustuki II:n osalta tuki- ja vertailukausien ajankohdan mukaan 2 kuukautta kustannustuen I vaiheessa määriteltä myöhemmäksi.

3. Kustannustuen myöntämisen edellytykset ja määräytymisperusteet

- Kustannustuki I oli tarkoitettu Suomessa toimiville, koronaepidemiasta eniten kärsineille yrityksille. Lain mukaan kustannustukea voi hakea 1) yritys, joka kuuluu

asetuksessa nimetyille toimialalle, tai 2) yritys, joka esittää erityisen painavat COVID-19 pandemiaan liittyvät syyt siitä miksi yritys olisi oikeutettu kustannustukeen, vaikka ei kuuluisi asetuksessa listatulle toimialalle, lukuun ottamatta lain 1 §:ssä momentissa mainittuja maatalouden alkutuotannon, kalatalouden sekä vesiviljelyalan toimialoja, jotka eivät kuulu kustannustuen piiriin.

- Laissa mainittuina kustannustuen myöntämisen edellytyksinä ovat edellä mainitun lisäksi lain § 2:ssa mainitut myöntämisen yleiset edellytykset sekä 4 §:ssä määritellyt kustannustuen määräytymisperusteet.
- **Ehdotus: Kustannustuki II osalta myöntämisen perusteita muutettaisiin seuraavasti:**

i. Kustannustuen myöntämisen liikevaihtoraja

- Kustannustuki I:ssä tukea voitiin myöntää yritykselle, jonka liikevaihto 4 kuukauden vertailujaksolla oli vähintään 20 000 €.
- **Ehdotus: liikevaihdon minimiraja poistettaisiin.**
- Ehdotuksen perustelu: Tuki pyritään kohdentamaan aiempaa paremmin myös pienille yrityksille.

ii. Kustannustuen piiriin kuuluvat toimialat (tuen kohdentaminen toimialan mukaan eniten koronaepidemiasta kärsineille aloille)

- Kustannustuki I:ssä tukea voitiin myöntää yritykselle, jonka päätoimiala 1.4.2020 kuului kustannustuen piiriin. Päätoimiala määritettiin yrityksen TOL luokituksen mukaisesti. Toimiala kuului kustannustuen piiriin, jos toimialan liikevaihto oli huhtikuussa 2020 vähintään 10% pienempi kuin vertailuajanjaksolla 1.3.2019-30.6.2019. Toimialoihin tehtiin rajausta maatalouden alkutuotannon, kalatalouden sekä vesiviljelyalan osalta, jotka eivät kuuluneet lainkaan kustannustuen piiriin. Toimialat määriteltiin edellä mainitun mukaisesti valtioneuvoston asetuksessa (509/2020, 552/2020). Valtiokonttorilla oli lain 2 § toisen momentin mukaan mahdollisuus poiketa toimialarajauksesta yrityksen esittämistä erityisen painavista COVID-19 pandemiaan liittyvistä syistä (ts. myöntää tukea yritykselle, jonka päätoimiala ei ollut mainittuna asetuksessa, jos yrityksellä oli osoittaa siihen painavia syitä).
- **Ehdotus: toimialarajaukset käytettäisiin myös kustannustuki II:ssä, mutta sääntelyä tarkennettaisiin siltä osin, kun yritys osoittaa erityisen painavia syitä sille, miksi sen liikevaihto on laskenut tukikaudella nimenomaan Covid-19 pandemiasta johtuvista syistä.**
- Ehdotuksen perustelu: Tuen rajaaminen toimialoille, joilla liikevaihto on pienentynyt vähintään 10% parantaa tuen kohdentumista koronakriisistä kärsineisiin yrityksiin huomattavasti. Ilman toimialarajaa kustannustuesta vain noin 35-55% kohdistuu koronakriisin aiheuttamaan liikevaihdon pudotukseen. Kohdistumisen tehokkuuteen vaikuttaa se, miten paljon koronakriisi vähentää yritysten liikevaihtoa.
- Kustannustuen piiriin kuuluvien toimialojen määrittämisessä (lain 3 §) käytettävää liikevaihdon laskun rajaa (kustannustuki I:ssä 10%) sekä yrityskohtaista tukeen oikeuttavaa liikevaihdon laskun rajaa (30%) tullaan tarkastelemaan valmistelun aikana uudelleen. Tässä vaiheessa on selvää, että rajoja ei tulla nostamaan, mutta voi olla perusteltua madaltaa niitä, riippuen toimialojen liikevaihdon kehityksestä valittavalla tukikaudella.

ii. Muutoslain voimaantulo ja kustannustuki II toimeenpano

- **Ehdotus: muutoslaki pyritään saamaan voimaan joulukuussa 2020 ja kustannustuki II:n haku avattaisiin joulukuun lopussa.**

iii. Tuen määrittämisessä huomioitavien kiinteiden kustannusten raja

- Kustannustuki I:ssä lain 4 § ensimmäisen momentin 4) kohdan mukaisesti tukikauden kiinteisiin kustannuksiin luettiin vuokratulot ja muut kulut omassa käytössä olevasta kiinteistö-omaisuudesta, laite- ja esinevuokrat sekä käyttöoikeuskorvaukset ja lisenssimaksut.
- **Ehdotus: laajennetaan kiinteisiin kustannuksiin luettavia vaikeasti sopeutettavia kustannuksia**
- Ehdotuksen perustelu: Kustannustuki I:n kokemusten perusteella edellä mainittu kustannusten raja on sulkenut osan yrityksiä (mm. tapahtuma-alan yrityksiä, matkatoimistoja ja taksiryrittäjiä) kustannustuen ulkopuolelle. Muutoslain tavoitteena on jatkoissa kohdentaa kustannustuki kattavammin koronasta eniten kärsineille yrityksille.
- Tukea ei voi hakea kustannuksiin, joihin on aikaisemmin myönnetty kustannustukea.
- **Kysymys: mitä muita yrityksen liiketoiminnan jatkamisen kannalta välttämättömiä kustannuksia tuen piiriin tulisi näkemyksenne mukaan hyväksyä?**

iv. Kustannustuen enimmäismäärä ja yhteensovittaminen

- Kustannustuki I:ssä tuen enimmäismäärä yritystä kohden oli 500 000 euroa. Lisäksi huomioidaan EU:n tilapäisten valtiontukisääntöjen mukainen COVID19-tukien enimmäismäärä, joka on yhteensä 800 000 euroa yritystä kohden ko. tukiohjelmassa. Tuen enimmäismäärää laskettaessa on otettava huomioon kaikkien Suomen viranomaisten puitetukiohjelman nojalla kyseiselle yritykselle myöntämät tuet.
- **Ehdotus: 500 000 euron enimmäismäärä yritystä ja tukikautta kohden säilytettäisiin, kuitenkin niin, että EU:n tilapäisten valtiontukisääntöjen mukaisten COVID19-tukien yhteismäärä ei ylitä 800 000 euron enimmäismäärää yritystä kohden.**